

DRINKWATERVOORZIENING NIET IN DE PROBLEMEN

Waterbeheer in Nederland niet ingericht op droogte

De kurkdroge zomer veroorzaakt zoals bekend problemen in Nederland. Om inklinking te voorkomen begon een aantal waterschappen met het inlaten van (zilt) gebiedsvreemd water, wat tot discussie leidt tussen onderzoekers (TNO) en onder andere Rijkswaterstaat. De drinkwatervoorziening lijkt vooralsnog niet in gevaar te komen. Hydron Zuid-Holland houdt evenwel rekening met de mogelijkheid dat zout water zich vermengt met grondwater, wat in de toekomst de waterwinning kan bemoeilijken. Dit zoute water dringt vanuit zee de rivieren binnen door de lage waterstand en stroomt via de Nieuwe Waterweg naar de Lek. Hydron is daarom met een monitoringsprogramma rond de waterwinning begonnen. Andere drinkwaterbedrijven verwachten vooralsnog geen problemen.

Eén van de urgentste problemen is het gevaar van inklinking van de bodem door de lage grondwaterstand. Om dat te voorkomen is het Hoogheemraadschap van Rijnland begonnen met het inlaten van water uit de Hollandsche IJssel. Dat gebeurt wel vaker, maar nu is het zoutgehalte van de Hollandsche IJssel hoger dan anders. Om de verzilting zoveel mogelijk te voorkomen wordt het water ingelaten op tijdstippen dat het zoutgehalte zo laag mogelijk is, maar een toename van de hoeveelheid chloride in het water is onvermijdelijk. Zout water komt ook vanuit zee het land binnen door de lage stand van de rivieren.

Om verzilting tegen te gaan wordt zoet water uit het Amsterdam-Rijnkanaal ingelaten. Bovendien stroomt sinds begin deze week ook zoet water uit het IJsselmeer richting Zuid-Holland. Via het gemaal Zeeburg in Amsterdam en de Amsterdamse grachten wordt het water naar de Amstel gevoerd, vervolgens naar de Aar om uiteindelijk in de Gouwe uit te komen. Om dat voor elkaar te krijgen is een aantal sluizen in Amsterdam gesloten. De organisatie hiervan ligt in handen van het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht.

Grondwater

Hydron Zuid-Holland lijkt het enige drinkwaterbedrijf dat mogelijk in de problemen kan komen door de verzilting van het grondwater. Het bedrijf wint drinkwater uit grondwater, maar als dat te zilt wordt, moet het grondwater eerst gefilterd worden. Bijkomend probleem is de vraag wat met het residu (zouten) moet gebeuren. Op korte ter-

mijn levert de verzilting nog geen problemen op, maar over een periode van drie jaar kan dat wel het geval zijn. Dat is afhankelijk van de mate van binnendringen van het zilte water in het grondwater. Om tijdig maatregelen te kunnen nemen is Hydron met een monitoringsprogramma gestart.

Hydron Zuid-Holland draagt haar steentje bij om de verzilting tegen te gaan. Het waterbedrijf levert zoet water aan de tuinders in en rond Boskoop om de gewassen te besproeien. Het water komt uit de brandkranen en wordt met tankwagens naar de tuinders vervoerd. De tuinders betalen het gewone tarief voor het water (1,46 euro per kubieke meter). Daar komen nog wel kosten bij voor het vervoer van het water, zodat de tuinder uiteindelijk ongeveer vijf euro per kubieke meter water kwijt is. Omdat de meeste tuinders alleen een gewone aansluiting hebben op het drinkwater-net, kunnen ze die niet gebruiken om hun gewassen te besproeien: de capaciteit van deze aansluiting is niet voldoende. Een honderdtal binnenschippers had aangeboden zoet water per schip uit het IJsselmeer naar het Westland te vervoeren, maar door de actie van Hydron is dat voorlopig niet nodig.

Het inlaten van zout water om inklinking te voorkomen is omstrepen. Niet alleen boeren en tuinders zijn tegen, ook het NITG-TNO geeft een negatief advies aan het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Volgens het onderzoeksinstituut is de grondwaterstand niet extreem laag en duurt het bovendien te lang voordat het zoute water daadwerkelijk

het grondwater bereikt: enkele maanden. Tenslotte zou de extra inklinking door de droogte vergeleken met de natuurlijke daling in enkele jaren te verwaarlozen zijn. Ook het droogvallen van houten en betonnen funderingen van huizen en gebouwen is volgens TNO geen reden om zout water binnen te laten. Door het droogvallen van de palen zou het rottingsproces versneld raken, maar als vuistregel houdt TNO Bouw aan dat pas na een droogte van twee jaar echt schade zal optreden. Bovendien is zout water mogelijk schadelijker voor de constructie dan droogte.

Hoogheemraadschap Rijnland beroept zich daarentegen op een richtlijn uit 1984, die het voorkomen van schade aan funderingen en waterkeringen de hoogste prioriteit geeft, boven drinkwaterwinning en land- en tuinbouw. Het schap krijgt steun van het ministerie van Verkeer en Waterstaat en Rijkswaterstaat directie Utrecht.

Overigens is het binnenkomen van brak kwelwater niets nieuws. Van nature kwelt brak grondwater in west-Nederland op. Dit heeft veel grotere gevolgen dan het tijdelijk inlaten van brak rivierwater. Dit blijkt ook uit een proefschrift van Vincent Post van de Vrije Universiteit in Amsterdam, dat dit najaar uitkomt.

150 drinkwater
voor Amsterdam
jaar

Gemeentewaterleidingen Amsterdam bestaat dit jaar 150 jaar en heet vanaf 30 juni j.l. Waterleidingbedrijf Amsterdam. De keuze voor een nieuwe naam valt samen met de koersverandering van het bedrijf die WLB beschrijft als “een efficiënte en duurzame winning en levering van drinkwater tegen een zo laag mogelijke prijs”. Hiervoor is ook de organisatie aangepast. De nieuwe identiteit en naam zijn ondergebracht in de nieuwe huisstijl. De gemeente Amsterdam stelde eind 2002 een nieuwe gemeentebrede huisstijl vast, gebaseerd op de bekende drie rode Andreaskruisen. De stijl van Waterleidingbedrijf Amsterdam sluit hierbij aan, met een toegevoegd eigen merkteken: het blauwe watermerk. Dit nummer staat voor een belangrijk deel in het teken van 150 jaar drinkwatervoorziening in Amsterdam (zie pagina 8 t/m 21, pag. 38 t/m 40 en pag. 48 t/m 51).